

Csörög a fagyos föld, hideg van,
hópihe fészkel a hajadban,
gyűlnek a varjak az egekben,
gyűlnek a gondok a szivedben.

Hópihe fészkel a hajadban,
járod a világot magadban,
ó, mitől annyira remegtél,
itt a csirátalan, örök tél.

Járod a világot magadban,
melegednél régi zugokban,
angyalokat várnál, karácsonyt,
karácsonyi Jézuska-jászolt.

Melegednél régi zugokban –
talpad alá jég nő s beroppan,
szemeden gyöngye jég virágozik,
schogyan sem érsz el hazáig.

Így, ekkor, itt, e dombtetői házban,
magányosan, egy nyárközépi szombat-
nap délutánján, amikor a ritkán
megrezzenő lombok a forróságban
sercegetek szinte, így, ekkor meg itt
feküdtem én iszonytató idő
után s iszonytató idő előtt,
jeltelenül s jelentéktelenül,
hideg aggyal tudván a semmiségem,
mégis magam-emésztő szomjusággal,
hogya a milliárd év- és billió
ember-szötte szöveten valami
nyomom maradjon; s nem csináltam úgy, mint
az idelátszó bérház egy lakója,
egy ifju asszony, ki a függönyökkel
sötétített szobából a parányi
mélyárnyékos terraszra lépve csendes
dallal száján megöntözgette rendre
virágait a szombat délután
nyugalmával szívében, s mitse bánva
múltat, jövőt, forgott a jószagú,
hús nedvességben, hagyta az időt
továbbsuhanni, álmata tag közönnyel
tördelte a hervadt virágokat,
s egyetlen percet sem gondolt magára.

I

Túlórázik a jámbor. Túlórázik – igen: még
munkaidőn túl is lopja a pénzt s a napot.

II

Hangod farkasüvöltés, dúvad mancsa a markod.
S kétlábon járkálsz. – Itt valahol hiba van.

III

Vendéglátásra, fogadásra,
van költség reprezentálásra.
Él is vele, meg nem tagadja;
s ha nincs vendég – magát fogadja.

✓ EGY „FŐVÁROSI“ ÍRÓ

Gyarmatosítóként jön e gyarmati földre: vidékre,
s hódolatot követel: hisz nem akárki-alak.
Furcsa eset: nagysága a Pesttől távolodása
hosszmértéke szerint nő, terebélyesedik.
Otthon a társbérő sem tudja, kiféle-miféle,
itt „Gyuszi” Illyés és „Árcsi” Tamási neki.
Otthon a szerkesztők, kiadók menekülnek előle,
itt hajigálja nekik vissza a megbízatást.
Otthon a folyton-hajlongástól hónapokig nem
lát eget, itt felhők közt viszi büszke fejét.
Hódolatot követel. Megadod? Majd gondol ügyeddel –
mondja – hisz egyformák pesti, vidéki írók.
Rangbeliként kezeled? Vérig sértődik azonnal:
– Mit képzelsz? Ki, mi ő? Hagyd a pimasz bratyizást! –
Mért nem tízszer ilyen nagy az ország? Tízszeres uttal
könnyen lenne akár Goethe is a nyomorult.

Összekötőszöveget, kritikát, irodalmi riportot, bírálatot,
szél- s lábjegyzetet és jegyzetet egy s egyedül,
szépprózát s nem is annyira szépet, elő-, meg utószót,
zanzásítást és lektori vélekedést,
minden műfajt, sőt mű-korcsot, hogyha kívánod,
házhoz szállít, csak szálljon a Múza reá.
S azt könnyű megidézni: forint-csörgés a varázs-szó,
fölgöngy, máris szántja a gép a papírt.
Szebben cseng, telt-mélyebben? Szebb mondatokat kapsz:
bővítettet, sőt – persze ha futja erőd –
mellérendeltet, meg alárendeltet, esetleg
dús körmondatot is, válogatott szavakat,
tarkább jelzőket, bátrabb képzést, ragozást, (fél-
múlt-alakot, mondjuk, bár ez utóbbit alig
bírná az erszény) vagy szórendi cserét, kihagyást vagy
ismétlést, ezeregy nyelvtani fordulatot.
Mennyi sok oldala van, – csapod össze kezed – mire képes!
Szentigaz: oldala van sok, de gerince alig.

Az omló városfalat is fölgyújtotta a fény.
Kövér dongó sütkérezik, ráért meghízni már.
Hosszú volt, hosszú volt a tél,
azért csak vége lett
és tavasz lett, habár
nem látni még sehol virágot, levelet.

Egy régi őrtorony helyén épült az én szobám,
a város fölött magasan. – Ma is még őrtorony,
mert csönd van itt, csönd s jó magány,
békén fürkészhetek
a földi dolgokon,
magamba s messzire egyformán nézhetek.

A szótól lassan elszokom: nem örök dolga ez,
vagy olykor csak, s ha olykor is, mindig haszontalan.
Hallgatni s látni érdemes:
a szép törvényeket,
magam és nem magam,
a vonzódásokat s idegenségeket.

A szótól lassan elszokom, s a szó tőlem szökik; –
de több az élet mint a szó, nem is fáj már nagyon.

S most újra élet ütközik,
most élet ütközött
a fosztott tájakon,
új élet ütközött életeim között.

Új élet, biztos folytatás, a múltól biztosabb,
nemcsak jobb részem őrzi meg – lényem minden színét:
a fényeket, az árnyakat,
az el nem mondhatót,
a lényeg lényegét,
a csak megélhető, az egyetlen valót.

Ó, kétszeres tavasz! Tavasz kívül, tavasz belül:
kislányom, duzzadó rügyek, szikrázó fény-eső,
feltámadás köröskörül,
viharzó győzelem,
tenger piros tető,
játszó füst-pántlikák a víg kéményeken!

Forgó galambraj, porlatag-kavargó hangyaboly,
elvillanó gyík, mit-tudom-miféle száz bogár,
a fogyhatatlan föld alól
kitört makacs füvek,
melyek most a kopár
határt zengő színű mezzel díszítitek!

Ó, élni együtt induló csodálatos sereg!
Az örtorony lakója, én, kinél régóta már
a halál vendégeskedett,
ajtóm és ablakom
kitárom: a halál
helyett ti osszátok meg ágyam, asztalom!

NEKED

Ez már nem szerelem többé, nem két ember
kötése, keringő tánca egymás ellen, –
kemény harc, ölbeli elnyugvás cseréje,
s változó viszonylat: tőle vagy feléje.

Magány és párosság itt üres szavak csak,
itt már az érzékek csak befele hatnak,
egymást ha kívánjuk látni: elégséges
állítani tükröt a magunk szeméhez.

Aki rád néz, rajtad engem is föl ismer,
s érzékeljük egymást érzékszerveinkben.
Kettőnkkel lehet csak dolga a halálnak:
egyőnkre se támad, egyőnkre ha támad.

Ellened hibázom? Magam ellen véték!
Így tekintsd, ha olykor félre-útra lépek.
S aki magát rontja, pusztul igazán csak,
s a fő-fő lázadó maga ellen lázad. –

Ez már nem szerelem: sors ez, születetté,
aki kettős vágynál válik maga-eggyé,
aki kettőt hordoz, s őket ha nem őrzi,
mindenképp a saját bajait tetézi.